

## **Anmälan mot Lantmäterimyndigheten i Blekinge län angående handläggningen av en begäran om att få ett fastighetsregisterutdrag**

---

### **Anmälan**

AA klagade i en anmälan till JO på Lantmäterimyndigheten i Blekinge län och anförde bl.a. följande. Fredagen den 17 mars 2006 ringde han till lantmäteriets kundtjänst i Karlskrona för att få ett fastighetsregisterutdrag. Kundtjänst i Karlskrona hade inte möjlighet att sända detta utdrag på elektronisk väg utan endast per fax. Han har ingen fax och blev rådd att vända sig till en lantmätare vid Lantmäteriets kontor i Ronneby som skulle ha möjlighet att sända honom den begärda handlingen via e-post. Måndagen den 20 mars 2006 fick han tag på lantmätaren vid Ronnebykontoret. Efter ett ganska långt samtal samtyckte lantmätaren till att sända ett fastighetsregisterutdrag via e-post. Den 30 mars 2006 förklarade lantmätaren i ett e-brev att han inte hade för avsikt att sända något utdrag ur fastighetsregistret.

### **Utredning**

Lantmäteriverket anmodades att, efter hörande av Lantmäterimyndigheten i Blekinge län, yttra sig över anmälan.

I Lantmäteriverkets remissvar anfördes följande.

#### **Inledning**

LM är en myndighet som hanterar många frågor från allmänheten både enligt offentlighetsprincipen och i form av uppdrag s.k. myndighetsservice. Många gränsdragningsproblem uppkommer. Vid frågor eller begäran om handlingar från allmänheten till myndigheten kan det lätt uppstå missuppfattningar vid kommunikationen.

I de frågor som ärendet rör vill LMV anförda följande:

#### **LM:s tillhandahållande av uppgifter ur allmänna handlingar**

AA kontaktade per telefon Lantmäteriets arkivtjänst i Karlskrona den 17 mars 2006 för att få information om fyra fastigheters andel i samfälligheten Påtorp s:1. Kundmottagaren svarade muntligen vilka fastigheter som har del i samfälligheten, ändamålet, samt hur samfälligheten hade tillkommit. AA bad att dessa uppgifter skulle skickas till honom i form av ett fastighetsregisterutdrag. Kundmottagaren upplyste om att det var förenat med en mindre kostnad att få handlingarna skickade via e-post men utdraget kunde istället erhållas utan avgift om AA kom till kontoret och hämtade det. Kundmottagaren upplyste också AA om att han kunde vända sig

till kontoret i Ronneby, där han bor, och till lantmätare BB som via utskrift skulle kunna lämna ut informationen vid ett personligt besök.

Den 20 mars ringde AA till BB och önskade få utdraget ur fastighetsregistret skickat till sig via e-post. AA hävdade att ett sådant utdrag skulle kunna skickas digitalt till honom utan kostnad enligt uppgift från arkivtjänst i Karlskrona. Eftersom BB inte kände till någon rutin för att skicka fastighetsinformation digitalt hänvisade han AA tillbaka till arkivtjänst som han ansåg var rätt instans för att eventuellt leverera tjänsten digitalt.

AA besökte några dagar efter samtalet med BB arkivtjänst i Karlskrona där han fick den önskade utskriften enligt gängse rutiner på papper utan avgift.

### **Regelverket**

Bestämmelser om tillhandahållande av allmänna handlingar finns i 2 kap. 12-13 §§ tryckfrihetsförordningen (TF). Avgift för kopior av allmänna handlingar regleras i 16 § avgiftsförordningen (1992:191). Den som vill ta del av allmän handling har således rätt att mot avgift få en avskrift eller kopia av handlingen. Om beställningen omfattar mindre än tio sidor tillhandahålls handlingarna gratis. Detta gäller även om myndigheten skickar ut dessa sidor per post. Myndigheten är dock inte skyldig att lämna ut en handling för automatiserad behandling annat än i form av utskrift, om det inte är särskilt föreskrivet i lag.

Lantmäteriverket har rätt att ta betalt för tillhandahållande av fastighetsinformation enligt 11 § lag (2000:224) om fastighetsregister. Lantmäterimyndigheten har enligt lantmäteriinstruktionen rätt att ta betalt för viss uppdragsverksamhet (tidigare benämnd myndighetsservice). Någon skyldighet i lag att skicka ut digital fastighetsinformation finns inte, det är myndigheten som väljer. Lantmäterimyndigheterna har valt att tillhandahålla fastighetsinformation enligt offentlighetsprincipen antingen muntligen eller via pappersutskrift. Om någon önskar fastighetsinformation digitalt tillämpas fastighetsregisterlagen och sådant tillhandahållande är förenat med avgifter. I detta fall var det aldrig aktuellt att skicka utdraget på papper.

LMV anser att LM följt de regler som gäller. Någon skyldighet att tillhandahålla allmänna handlingar i digital form föreligger inte. Lantmäteriverket kan dock konstatera att AA på ett olyckligt sätt blivit hänvisad till olika befattningshavare i organisationen. Lantmäterimyndigheten kommer att se över sina rutiner för handläggning av ansökningar om utfående av allmänna handlingar.

### **Sammanfattning**

LMV anser att LM hanterat denna fråga på ett formellt korrekt sätt. På grund av dels AA:s missuppfattning om innebörden av de regler som gäller för e-postutskick av allmänna handlingar dels LM:s hantering av frågan på flera ställen i organisationen har inte AA fått tillräcklig information om hur LM tillämpar regelverket. Myndighetens rutiner rörande ansökningar om utfående av allmänna handlingar skall ses över.

Till remissvaret var fogat ett yttrande från Lantmäterimyndigheten i Blekinge län.

AA kommenterade remissvaret och uppgav bl.a. följande. Vad lantmäteriets kundcenter i Karlskrona sagt till honom är egentligen utan betydelse i ärendet. Det är likaså utan betydelse om han varit i Karlskrona och fått handlingen utskrivet. Det som däremot är relevant i ärendet är att lantmätaren i Ronneby vägrade lämna ut en offentlig handling på elektronisk väg. Inte vid något tillfälle uttalade han att han ville ha handlingen gratis eller till en viss summa.

### **Rättslig reglering**

Regler om allmänna handlingars offentlighet finns i 2 kap. tryckfrihetsförordningen (TF). Av 2 kap. 3 § TF framgår att med handling förstås en framställning i skrift

eller bild samt en upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel. En handling är allmän, om den förvaras hos en myndighet och enligt 6 eller 7 § är att anse som inkommen till eller upprättad hos myndigheten.

Enligt 2 kap. 12 § TF skall en allmän handling som får lämnas ut – som alltså inte omfattas av någon sekretessbestämmelse – på begäran genast eller så snart det är möjligt på stället utan avgift tillhandahållas den som önskar ta del av handlingen. Av 2 kap. 13 § TF framgår att den som önskar ta del av en allmän handling också har rätt att mot fastställd avgift få en avskrift eller en kopia av handlingen till den del den får lämnas ut. En myndighet är dock inte skyldig att i större utsträckning än vad som följer av lag lämna ut en upptagning för automatiserad behandling i annan form än utskrift.

I fråga om avgifter som avses i 2 kap. 13 § TF gäller för statlig lantmäterimyndighetsavgiftsförordningen (1992:191) med vissa undantag (se regleringsbrev för budgetåret 2006 avseende Lantmäteriverket, regeringsbeslut den 15 december 2005 s. 13).

Beträffande statliga myndigheters tillhandahållande av handlingar finns föreskrifter i förordningen (2003:234) om tiden för tillhandahållande av domar och beslut, m.m. I den förordningen anges att om det är lämpligt får en handling skickas med telefax eller elektronisk post eller på annat sätt tillhandahållas i elektronisk form (10 §).

Grundläggande bestämmelser om fastighetsregistret finns i lagen (2000:224) om fastighetsregister. Enligt 11 § får användningen av fastighetsregistret vara avgiftsbelagd. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter.

I motiven till bestämmelsen (prop. 1999/2000:39 s. 145 f.) anges bl.a. följande.

Vidare anges att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter. Detta gäller alltså andra avgifter än sådana som tas ut för tillhandahållande av utskrifter som har begärts med stöd av offentlighetsprincipen enligt 2 kap. 13 § tryckfrihetsförordningen.

Enligt 82 § förordningen (2000:308) om fastighetsregister meddelar Lantmäteriverket närmare föreskrifter om avgifter. Lantmäteriverket har meddelat föreskrifter om avgifter för grundläggande geografisk information och fastighetsinformation (LMVFS 2005:1 med ändringar).

### **Bedömning**

Som framgår av den nyss lämnade redovisningen är en myndighet enligt 2 kap. 13 § TF inte skyldig att i större utsträckning än vad som följer av lag lämna ut en upptagning för automatiserad behandling i annan form än utskrift. Bestämmelsen innebär att såvida det inte följer av lag finns det ingen skyldighet för en myndighet att lämna ut en allmän handling i elektronisk form (se prop. 2001/02:70 s. 27-34). Någon skyldighet i lag att i elektronisk form lämna ut fastighetsregisterutdrag finns

inte. Lantmäterimyndigheten var således inte skyldig att lämna ut den av AA begärda handlingen med e-post.

Enligt Lantmäteriverkets remissvar fick AA besked från lantmäteriets arkivtjänst i Karlskrona att den begärda handlingen kunde skickas med e-post men att det var förenat med en mindre kostnad. Av remissvaret framgår att vid sådant tillhandahållande tillämpas fastighetsregisterlagen. Såsom AA framställt sina klagomål finner jag inte anledning att närmare beröra avgiftsfrågan.

Vad som har kommit fram i ärendet ger mig inte anledning att kritisera lantmäterimyndigheten för handläggningen av AA:s begäran om att få ett fastighetsregisterutdrag.

AA:s anmälan ger i övrigt inte anledning till någon uttalande av mig.

Ärendet avslutas.